

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-10-31
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1825-16

MILJÖFÖRBUNDET BLEKINGE VÄST	
INK	2016 -11- 01
Dnr.	15/1871-5
Diariepl.bet.	

SÖKANDE
Västblekinge Miljö AB

Ombud: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

SAKEN

Ansökan om tillstånd till utökad produktion av fordonsgas vid Mörrums
avfallsanläggning, Karlshamns kommun

Avrinningsområde: 86 N:6226775,69 E: 482758,04 SWEREF99 TM

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar sista punkten i tillståndsmeningen i tillståndet den
18 december 2007 (mål M 2361-06) till följande lydelse.

- Att framställa högst 3 100 000 Nm³ gasformiga bränslen per år.

Domen gäller omedelbart även om den överklagas.

Mark- och miljödomstolen avvisar yrkandet om överföring av tillsynsansvaret till
länsstyrelsen.

Dok.Id 376539

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

TIDIGARE BESLUT

Dåvarande miljödomstolen lämnade genom deldom den 18 december 2007 (mål M 2361-06) tillstånd till verksamheten vid Mörrums avfallsanläggning.

Tillståndet överklagades till Miljööverdomstolen, som meddelade dom den 7 april 2009 (mål M 96-08). Tillståndet kom då att omfatta bl.a. följande.

- att under 20 år (från 2009-05-05) behandla högst 73 000 ton organiskt avfall per år genom rötning och kompostering,
- att framställa högst 1 600 000 Nm³ gasformiga bränslen per år.

ANSÖKAN

Yrkande

Västblekinge Miljö AB yrkar, med ändring av deldomen den 18 december 2007 att mark- och miljödomstolen ska slopa tillståndsgränsen för produktion av fordonsgas.

Bolaget yrkar omedelbar verkställighet.

Grunder

Mängden gasformiga bränslen i tillståndet baseras på en i ansökan redovisad uppgift om förväntat utbyte i anläggningen. Utbytet i anläggningen har nu visat sig vara väsentligt större än förväntat. Erfarenheterna hittills visa att det bör vara möjligt att tillverka ungefär den dubbla mängden fordonsgas i befintlig anläggning.

Befintlig torrrottningsanläggning är dimensionerad för behandling av 20 000 ton avfall per år, vilket med det förbättrade utbytet vid full kapacitet skulle ge ca 2,6 – 3,1 miljoner Nm³ fordonsgas per år.

Beroende på framtida avfallsflöden kan det bli aktuell att utöka kapaciteten i anläggningen genom att anlägga ytterligare en rötkammare. Det finns planer på att även ta emot slam från avloppsreningsverk vid röttningsanläggningen. Slammet är organiskt avfall och ryms inom nuvarande tillstånd. Sannantaget kan detta komma

att innebära att betydligt större mängder fordonsgas än vad som i nuläget är tillståndgivet kan produceras.

Gällande tillstånd ger utrymme för en utökning av kapaciteten i torrötningsanläggningen till 73 000 ton, vilket skulle ge ca 9,6 – 11,3 miljoner Nm³ fordonsgas per år vid det utbyte som anläggningen ger i nuläget. Följaktligen behöver tillståndet avseende mängden fordonsgas ändras.

Enligt bolagets uppfattning finns det inte något behov från miljösynpunkt av en tillståndsgräns för produktion av fordonsgas, eftersom tillståndsgränsen avseende mängd behandlat avfall samt de villkor som föreskrivits för anläggningen får anses tillräckliga. Av det skälet och då nyttjandegraden och kapaciteten i anläggningen i framtiden kan komma att utökas ytterligare, bör tillståndsgränsen för fordonsgas slopas.

Miljökonsekvensbeskrivning

Från torrötningsanläggningen sker utsläpp till luft av restgas från uppgraderingen till fordonsgas samt läckage av metan från anläggningen.

Restgasen renas i kolfilter. Vid en fördubblad produktion av fordonsgas fördubblas mängden koldioxid (som inte påverkas av reningen), medan svavelvätet (som renas) förändras endast marginellt.

Läckaget av metan bedöms uppgå till ca 1 % av mängden metan i rötgasen, vilket motsvara ca 10 ton per år vid nuvarande produktion och ca 20 ton vid en antagen fördubbling av produktionen.

Transporterna av fordonsgas förväntas öka. Bolaget har nyligen anlagt en station för tankning av fordonsgas vid avfallsanläggningen. Därmed har gastransporterna minskat något.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Blekinge län anför bl.a. följande.

Den framställda mängden gas bör begränsas. Oavsett detta ska villkor med begränsningsvärden för utsläpp av koldioxid och metan finnas.

Klimatnyttan med fordonsgas är stor under förutsättning av metanförlusten till miljön inte är för stor. Metan är en mycket potent växthusgas med ca 20 gånger större klimatpåverkan än koldioxid. Därför måste utsläppen begränsas. Dagens metanutsläpp kopplade till biogas finns främst inom produktionen. Inom distribution och användning är utsläppen små. Best Available Technology, BAT, ska tillämpas för att minimera metanutsläppen.

Det saknas egenkontroll av metanutsläpp. Avfall Sverige införde 2007 ett frivilligt åtagande för biogas- och uppgraderingsanläggningar där de förbinder sig att systematiskt arbeta med att kartlägga och minska sina utsläpp av metan. Med tanke på yrkandet bör bolaget ansluta sig till detta åtagande. I kort innebär det att anläggningens ägare får hjälp att strukturerat inventera sin anläggning med focus på utsläpp av metan, vilket bl.a. medför ökad kunskap om utsläppen av metan från anläggningen och eventuella metanutsläpp identifieras och reduceras.

Första delen av två huvudsakliga delar av det frivilliga åtagandet rörande systematisk läcksökning och åtgärdande av funna läckor bedöms uppfyllas (3.2 miljökonsekvensbeskrivningen under "Behov av åtgärder"). Minsta intervall är en gång per år, gärna oftare.

Den andra delen handlar om emissionsmätning i utsläppspunkter med systematiska utsläpp för att kvantifiera utsläpp och förluster av metan. Detta utförs av extern och oberoende mätkonsult med intervall vart tredje år. Detta bör ingå i bolagets egenkontroll.

Enligt länsstyrelsens beslut om avgift för prövning och tillsyn daterat den 8 juni 2016 är anläggningen klassad enligt kod 90.406. Detta medför att anläggningen

omfattas av Industriutsläppsbestämmelserna och en statusrapport ska tas fram när BREFen är fastställd.

Miljöförbundet Blekinge Väst har inget att erinra mot ansökan.

Karlhamns kommun, kommunstyrelsen, har inget att erinra mot ansökan.

 anför bl.a. att de upplever luktstörning från anläggningen, särskilt vintertid med kalla morgnar och hög luft. De vill att tillsynsansvaret överförs från Miljöförbundet Blekinge Väst till länsstyrelsen.

Bolaget anför i bemötande i huvudsak följande.

Som framhållits i ansökan bedöms något behov av att begränsa mängden fordonsgas som får tillverkas inte föreligga, eftersom tillståndet enligt bolagets yrkande kommer att begränsas vad avser mängden organiskt avfall som får behandlas i anläggningen. Dessutom skulle en gräns avseende mängden fordonsgas utgöra ett hinder mot att förbättra nyttjandegraden och kapaciteten i anläggningen, vilket rimmar illa med hushållningskravet i 2 kap. 5 § miljöbalken. Bolaget vidhåller därför sitt yrkande i denna del.

Bolaget avser att ansluta sig till "Frivilligt åtagande för biogas- och uppgraderingsanläggningar". Detta innebär bl.a. att läckage av metan kommer att kontrolleras genom mätningar i kritiska punkter och genom massbalanser. Massbalanser är förenade med stor osäkerhet. Av det skälet och eftersom metanläckagen från anläggningen bedöms som förhållandevis små, bör särskilt utsläppsvillkor inte föreskrivas.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen uppfattar bolagets yrkade som en begäran om ändring av tillståndsmeningen i befintligt tillstånd och inte som en ansökan om ändringstillstånd.

Enligt 22 kap. 25 § första stycket 2 miljöbalken ska en dom som innebär att tillstånd ges till en verksamhet i förekommande fall innehålla bestämmelser om verksamhetens ändamål, läge, omfattning, säkerhet och tekniska utformning i övrigt.

Enligt 24 kap. 8 § första stycket 2 miljöbalken får tillståndsmyndigheten, efter ansökan av tillståndshavaren, ändra eller upphäva andra bestämmelser och villkor i en tillståndsdom än sådana som avser ersättnings belopp, dock att villkoret får upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs.

Bolaget yrkar att begränsningen i gällande tillstånd avseende producerad mängd gasformiga bränslen tas bort, så att produktionen av biogas enbart kommer att begränsas av mängden avfall som får behandlas genom rötning och kompostering. Enligt bolagets uppfattning fyller den förstnämnda begränsningen inte någon funktion från miljösynpunkt, eftersom tillståndsgåränsen avseende mängd behandlat avfall samt de villkor som föreskrivits för anläggningen får anses tillräckliga.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att tillståndsgåränsen avseende mängd behandlat avfall omfattar såväl rötning som kompostering. Den andel som får genomgå rötning med efterföljande uppgradering har indirekt begränsats genom mängden producerad gas. Bolaget har i ansökan om grundtillståndet angivit röttningsanläggningens kapacitet till 20 000 ton avfall per år (deldom 2007-12-18 sid. 18). Tillståndet till rötning omfattar alltså endast denna mängd.

Mark- och miljödomstolen noterar att miljökonsekvensbeskrivningen analyserar en fördubbling av produktionen fordonsgas i befintlig anläggning - dimensionerad för behandling av 20 000 ton avfall per år - från tillståndgivna 1,6 miljoner Nm³ till ca 2,6 – 3,1 miljoner Nm³.

Bolaget uppger vidare att en utökning av kapaciteten i rötningsanläggningen till att motsvara hela den mängd (73 000 ton/år) som gemensamt får behandlas genom rötning och kompostering, skulle möjliggöra en sjufaldig ökning av produktionen av fordonsgas till 9,6 – 11,3 miljoner Nm³. Miljökonsekvenserna av detta finns inte beskrivna.

En utökning av kapaciteten i torrrotningsanläggningen torde innebära en sådan ändring av verksamheten för vilken tillståndplikt gäller enligt 1 kap. 4 § miljöprövningsförordningen (2012:251). Bolagets yrkande omfattar inte detta.

Miljöstörningarna av kompostering respektive rötning är delvis olika. Utsläppet av metan är större vid rötning jämfört med kompostering. Det finns alltså skäl från miljösynpunkt att i tillståndet särskilt reglera produktion av fordonsgas. Med hänsyn till att utbytet i den tillståndgivna anläggningen visat sig väsentligt större än förväntat, med ett relativt måttligt utsläpp av metan, bör dock begränsningen ändras till 3,1 miljoner Nm³ per år.

Mark- och miljödomstolen bedömer att ändrade villkor inte erfordras, men noterar bolagets åtagande att ansluta sig till systemet ”Frivilligt åtagande för biogas- och uppgraderingsanläggningar”.

En ansökan enligt 24 kap. 8 § miljöbalken behöver inte innehålla någon miljökonsekvensbeskrivning. Det saknas därför anledning för domstolen att särskilt ta ställning till innehållet i den i målet ingivna miljökonsekvensbeskrivningen

Enligt 2 kap 29 § miljötillsynsförordningen (2011:13) är länsstyrelsen ansvarig för denna typ av anläggningar. Länsstyrelsen får dock överlåta uppgiften åt en kommunal nämnd. Denna fråga ligger utanför domstolens prövning varför yrkandet om överflyttning av tillsynsansvaret ska avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV425)

Överklagande senast den 21 november 2016.

Carl-Göran Heden

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Carl-Göran Heden, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius samt de särskilda ledamöterna Börje Andersson och Anders Kårfeldt.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. *den ändring* av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.